

कापूस पिकावरील शेंदरी बोंड अळी
नियंत्रणासाठी जिल्हास्तरीय समिती
नियुक्त करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : किरोनी-२०१८/प्र.क्र.८४/४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : १३ ऑगस्ट, २०१८

वाचा:-

- १) कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र.किरोनी-१४१८/प्र.क्र.५५/४-अ,
दि. १९/०५/२०१८
- २) कृषी आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र.विप्र-७/क्रॉपसॅप १८-१९/शेंबोंड/कॅम्प नागपूर,
दिनांक १२/०७/२०१८

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यामध्ये विशेषतः मराठवाडा, विदर्भ व खान्देशामधील शेतकऱ्यांचे कापूस हे महत्वाचे नगदी पीक आहे. राज्यात सुमारे ४२ लाख हेक्टर क्षेत्रावर कापूस पिकाच्या बहुतांशी बीटी वाणांची लागवड केली जाते. बीटी वाणांच्या प्रसारानंतर सुरुवातीची काही वर्षे उत्पादनात चांगली वाढ दिसली. मात्र मागील वर्षी बीटी कपाशीवर शेंदरी बोंड अळीचा मोठ्या प्रमाणावर प्रादुर्भाव झाल्याने शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान झाले आहे. त्यादृष्टीने शेंदरी बोंड अळी व्यवस्थापन मोहीमेचे जिल्हा स्तरावरून प्रभावी सनियंत्रण करणे गरजेचे झाले आहे.

क्रॉपसॅप योजनेतर्गत कापूस पिकाचे कीड रोगामुळे होणारे आर्थिक नुकसान टाळणे व विशेषतः कापूस पिकावरील शेंदरी बोंडअळीच्या नियंत्रणासाठी जिल्हा पातळीवर समन्वये करणे, नियमित आढावा घेणे तसेच शेंदरी बोंड अळी नियंत्रण कार्यक्रम मोहीम स्वरूपात राबविणे या करिता जिल्हाधिकारी स्तरावर समिती नेमण्याबाबत शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

कापूस उत्पादक जिल्ह्यांमध्ये कापूस पिकावरील शेंदरी बोंड अळी व्यवस्थापनाच्या दृष्टीने करावयाच्या उपाययोजनांचे जिल्हास्तरावर नियोजन करून त्याची अंमलबजावणी व आढावा घेण्याकरीता खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

समिती रचना -:

१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था	निमंत्रित सदस्य
३	समन्वयक, कृषि विज्ञान केंद्र	सदस्य
४	कृषि विद्यापिठाचे जिल्हा प्रतिनिधी	सदस्य
५	केंद्रीय कृषि संशोधन संस्था	निमंत्रित सदस्य
६	कृषि विकास अधिकारी	सदस्य
७	जिल्हा माहिती अधिकारी	सदस्य
८	महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
९	जिनिंग मिल्सचे प्रमुख (सर्व)	सदस्य
१०	बियाणे उत्पादक विक्री संघटनेचा प्रतिनिधी (१)	सदस्य
११	किटकनाशक उत्पादक विक्री संघटनेचा प्रतिनिधी (१)	सदस्य
१२	कापूस उत्पादक प्रगतीशील शेतकरी (३)	सदस्य
१३	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य सचिव

२. समितीची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे राहिल.

स्थानिक परिस्थितीच्या गरजेनुसार दर १५ दिवस अथवा महिन्यास वाढावा बैठक आयोजित करून त्यामध्ये पीक परिस्थिती, क्रॉपसॅप योजनेचा आढावा, किडरोग प्रादुर्भाव सद्यःस्थिती तसेच नियंत्रणात आणण्यासाठी केलेल्या उपाययोजना, तसेच किडरोग व्यवस्थानाबाबत जिल्हा स्तरावरून व्यापक प्रमाणात प्रसिध्दी देणे, लेख तयार करणे, महत्वाचे संदेश तयार करणे व विविध प्रसार माध्यमाद्वारे प्रसिध्दी देणे, विशेषतः गावातील वार्ताफलकावर प्रदर्शित करणे, इत्यादी बाबींचा समावेश राहिल. योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार निर्णय घेण्याचे अधिकार समितीला राहतील. समितीमध्ये वरील सदस्यांच्या व्यतिरिक्त स्थानिक गरजेनुसार निमंत्रित सदस्यांना वा अन्य व्यक्तीस/संस्थेस निमंत्रित करण्याचे अधिकार समितीस राहतील. सदर समितीने कीड रोगाच्या महत्वाच्या

घडामोडीबाबत विभागीय कृषि सहसंचालक, आयुक्त कृषि तसेच शासनास अहवाल पाठवावा.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०८१३१२५७४२३३०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
४. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
११. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
१२. सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक
१३. सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी
१४. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
१५. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१८. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१९. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
२०. निवड नस्ती-४-अ.